

DİYANET
İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DERGİSİ

6. Cilt

Haziran 1967

6. Sayı

KÂMİL BİR MÜ'MİN BAŞKALARINI NASIL SEVMELİ?

A. Hamdi KASABOĞLU

Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

Resûlü Ekrem: "Sizden biriniz kendisi için sevdiği bir şeyi kardeşi için de sevmedikçe îmânı kâmil olmaz." buyurmuştur.

Sevgi: İnsanın yaradılışı itibâriyle, hoş gördüğü ve mizâcına uygun bulduğu şey'e meylidir. Sevgi ya maddî veya mânevî olur. Maddî sevgi gözün kâinattaki, varlıktaki, güzel şeyleri görmesiyle, kulağın güzel sesleri işitmesiyle, burnun güzel kokuları koklamasıyla meydana gelir.

Mânevî sevgi ise, varlığın güzelliğini akılla telezzüzdür. Sevgi avâma göre ihsâna bağlıdır. İhsân çoğaldıkça sevgi çoğalır. İhsân azaldıkça sevgi azalır. Sevginin, dünyâ menfaatlerine dayanan beşerî hazlarla te'lîfi kâbil değildir, çünkü sevgi mârifet meyvesidir. Bu meyve ise her fenâlıktan berî olan fazîlet sâhiplerinde bulunur. Bu zevâta göre ahlâk kurallarına riâyet etmek gayet kolaydır. Bunun için fazîlet sâhibi bir mü'min, emâneti ehline vermediği, kendisine verilen emâneti korumağı, ahdini ifâ etmediği, verdiği sözde durmağı seven bir kimsedir; diğer mü'min kardeşlerinin de böyle olmasını ister. Mü'min azîm ve irâde sâhibidir; başkalarının da azîm ve irâde sâhibi olmasını ister. Mü'min doğrudur, âdildir, hakîmdir; başkalarının da böyle olmasını arzu eder.

Mü'min; her işi yerli yerince zamânında yapan, zamânın kıymetini bilen, vaktini boşa geçirmiyen, çalışan, zengin olmak isteyen, servetiyle fakirlere, muhtaçlara, yoksullara, yetimlere, hulâsa: Her muhtâca yardıma koşan, akrabâsının, komşularının, milletinin, vatanının ilerlemesi için her türlü fedâkârlıkda bulunan; yol, köprü, çeşme, okul, hastahâne, câmi gibi hayır müesseselerine yardıma koşan, vatani korumak için ordusunu yeni silâhlarla teçhîz etmediği seven bir kimsedir.

Mü'min, vazîfesini seven, vazîfesine candan bağlanan, küçüklerine iyi muâmele eden, onlara dâima sevgi ve büyüklerine saygı gösteren, itâat eden bir kimsedir; herkesin de böyle olmasını ister.

Mü'min affidir, affi sever. Çünkü iffet insanı bütün fenâlıklardan korur. Affir bir mü'min başkasının canına, malına, ırzına, nâmusuna tecâvüz etmekten çekinir; hakkına râzı olur ve bütün zorluklara, meşakatlara göğüs gerer, sabreder ve başkalarına da sabrı tavsiye eder. Hak ve hakîkattan ayrılmadığı gibi hak ve hakîkatı başkalarına da tavsiye eder. Esirgemeyi, bağışlamayı sever; başkalarının kusurlarını affeder.

Mü'min temizdir; temizlikle sıhhatin devam edeceğini, ibâdetin temizliğe bağlı bulunduğunu, temiz olanların her sûretle öğülmeğe lâyık kimseler olduğunu bildiğinden diğer mü'minlerin de böyle olmasını ister.

Olgun mü'min, dâima iyilik eden; dedi-kodu etmediği sevmeyen, lâf

Dr. Fill. İlhan AKÇAY
Vakıflar Gn. Md. Uzmanı

DİĞER ESERLER

PAŞA CÂMİİ:

Salman Bey vakfındandır. Çarşı dörtyol ağzındadır. 19 uncu asrın sonlarında yapılmış enliliğine sahnı büyük bir câmidir. Duvarları kârgir, tavanı ahşaptır. İçte ahşap sütunlar hârimi tutar. Geride, L şeklinde sarran, kadınlar mahfili vardır. Minaresi yenidir. Evvelce minaresinin olup olmadığı bilinmiyor. Minberi ahşaptır, ikinci sınıf eserdir. Câmînin san'at değeri bulunmaz.

YİĞİTLER MAHALLESİ CÂMİİ:

Câmi eski tarihte yapılmış ise de şimdiki hâli yenidir ve sanat değeri bulunmaz. Yalnız cadde üzerinde bulunan minâresi kesme taşdan ve yuvarlak şerefe altını havî olup, kaide kısmında mevcut bulunan kitâbesine göre 1209 hicrî yılında Hacı İbrâhim adlı hayırsever tarafından yaptırılmıştır.

SÛT EVLİYÂSI:

Şehitler Câmii yakınındadır. Evler arasında kalmıştır. Ahşap, kare plânlı, sekizgen ahşap kasnaklı ve üzeri kubbemsi tiptedir. Tokat'ta da bir Süt Evliyâsı Türbesi olduğu söylenir. İçte dört lâhit vardır. Üçü erkeğe âittir. Görülebilen bir lâhit taşına göre klâsik Osmanlı Devrine kadar inen mâzisi olduğu anlaşılmaktadır. Şimdiki yapının bir mezar taşı hâriç san'at değeri yoktur. Südü olmayan kadınların geldiği söylenir.

getirip götürmeyen, yalan söylemeyen, yalan söyleyeni sevmeyen, yalancı şahidlik etmeyen, başkalarına isnad ve iftirâlarda bulunmayan, hased, garaz, kin, buğuz etmeyen, edenleri sevmeyen, her çeşit kötülükten kaçınan ve her çeşit yardıma koşan bir kimse olduğundan bütün insanların da böyle olmasını ister.

İşte dâima böyle hareket eden bir mü'min, Resûlü Ekrem'in: "Sizden biriniz kendisi için sevdiği şeyi kardeşi için sevmedikçe îmânı kâmil olmaz." hadîs-i şerîfinin sırrına mazhâr olur.